श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – दिसम्बर, २०१८

कक्षा– शास्त्री (SEM-3)	**प्रश्नपत्रम्**–८ (Old)	**गुणाः** – ७०
विषयः – धर्मशास्त्रम्	**कोड**- **CC- 2-3-6**	**समयः** – २ तः ५
दिनाङ्कः – १२/१२/२०१८	**सन्दर्भग्रन्थः**– मनुस्मृतिः (अध्यायः ५–६)	

॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र–१ द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं संस्कृते व्याख्या विधेया । **१०**

१. यो बन्धनवधक्लेशान्प्राणिनां न चिकीर्षति ।
स सर्वस्य हितप्रेप्सुः सुखमत्यन्तमश्नुते ॥

२. रात्रिभिर्मासतुल्याभिर्गर्भस्त्रावे विशुद्ध्यति ।
रजस्युपरते साध्वी स्नानेन स्त्री रजस्वला ॥

३. सोमाग्न्यर्कानिकेन्द्राणां वित्ताप्पत्योर्यमस्य च ।
अष्टानां लोकपालानां वपुर्धारयते नृपः ॥

प्र–२ एकस्य व्याख्यात्मकमुत्तरं लिखत । **१०**

१. मनुस्मृतेः सम्प्रति आवश्यकता ।

२. मनुस्मृतौ प्रायश्चित्तविधानम् ।

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र–३ द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं संस्कृते व्याख्या विधेया । **१०**

१. नित्यं शुद्धः कारुहस्तः पण्ये यच्च प्रसारितम् ।
ब्रह्मचारिगतं भैक्ष्यं नित्यं मेध्यमिति स्थितिः ॥

२. बाल्ये पितुर्वशे तिष्ठेत्पाणिग्राहस्य यौवने ।
पुत्राणां भर्तरि प्रेते न भजेत्स्त्री स्वतन्त्रताम् ॥

३. पाणिग्राह्यस्य साध्वी स्त्री जीवितो वा मृतस्य वा ।
पतिलोकमभीप्सन्ती नाचरेत्किंचिदप्रियम् ॥

प्र–४ एकस्य व्याख्यात्मकमुत्तरं लिखत । **१०**

१. पञ्चमाध्यायस्य सारांशं यथाग्रन्थं लिखत ।

२. शुद्धीकरणविषये कालानुगुणं वर्णनं कुरुत ।

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-५ द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं संस्कृते व्याख्या विधेया । १०

१. स्वाध्याये नित्ययुक्तः स्याद्दान्तो मन्त्रः समाहितः ।

दाता नित्यमनादाता सर्वभूतानुकम्पकः ॥

२. उपस्पृशंस्त्रिषवर्णं पितृन्देवांश्च तर्पयेत् ।

तपश्चरंश्चोगतरं शोषयेद् देहमात्मनः ॥

३. प्राणायामैर्दहेद्दोषान्धारणाभिश्च किल्बिषम् ।

प्रत्याहारेण संसर्गान्ध्यानेनानीश्वरान्गुणान् ॥

प्र-६ एकस्य व्याख्यात्मकमुत्तरं लिखत । १०

१. धर्मस्य व्याख्यां विलिख्य तल्लक्षणानि सविस्तरं लिखत ।

२. वानप्रस्थधर्मान् यथाग्रन्थं विवेचयत ।

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

प्र-७ दशप्रश्नानां लघूत्तराणि यच्छत । १०

१. भृगुः कस्य पुत्र आसीत्?

२. मृत्युः कदा विप्रान् जिघांसति?

३. नदी कथं शुद्ध्यति?

४. छत्राकं नाम किम्?

५. मनुस्मृतेः कति अध्यायाः सन्ति?

६. मलाः कति सन्ति?

७. का स्वातन्त्रं नार्हति?

८. के गृहकर्म कुर्युः?

९. स्त्री बाल्ये कस्य वशे भवेत्?

१०. कति के च आश्रमाः सन्ति?

११. धर्मलक्षणानि कति सन्ति?

१२. मनुस्मृतेः कर्तुः नाम किम्?

१३. गृहस्थ शब्दस्य कोऽर्थः ?

१४. जितेन्द्रियः – अत्र कः समासः?

१५. कति महायज्ञाः सन्ति?

–००–